

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2013. február 26. *

„Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés — Európai elfogatóparancs — Tagállamok közötti átadási eljárások — Az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárást követően hozott határozatok — Az érintett távollétében hozott ítéletben megállapított büntetés végrehajtása — Az ítélet felülvizsgálatának lehetősége”

A C-399/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal Constitucional (Spanyolország) a Bírósághoz 2011. július 28-án érkezett, 2011. június 9-i határozatával terjesztett elő az előtte

Stefano Melloni

és

a **Ministerio Fiscal**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts alelnök, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Rosas és E. Jarašiūnas tanácselnökök, E. Levits, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, M. Safjan (előadó) és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: M. Ferreira tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. július 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- S Melloni képviseletében L. Casaubón Carles abogado,
- a Ministerio Fiscal képviseletében J. M. Caballero Sánchez-Izquierdo,
- a spanyol kormány képviseletében S. Centeno Huerta, meghatalmazotti minőségben,
- a belga kormány képviseletében C. Pochet és T. Materne, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

- a német kormány képviselőjében J. Kemper és T. Henze, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője G. Palatiello avvocato dello Stato,
- a holland kormány képviselőjében J. Langer és C. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében M. Szpunar, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviselőjében H. Walker, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Unió Tanácsa képviselőjében P. Plaza García és T. Blanchet, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében I. Martínez del Peral, H. Krämer és W. Bogensberger, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2012. október 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyek eljárási jogainak megerősítéséről, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat) 4a. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik. Ezenfelül arra kéri a Bíróságot, hogy adott esetben vizsgálja meg, hogy valamely tagállam az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 53. cikke alapján megtagadhatja-e egy európai elfogatóparancs végrehajtását az érintett személynek a nemzeti alkotmány által biztosított alapvető jogainak sérelmére alapított indokból.
- 2 Ezt a kérelmet az S. Melloni által a Ministerio Fiscal ellen az olasz hatóságok által a távollétében hozott határozatban kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kiállított európai elfogatóparancs végrehajtása tárgyában indított eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A Charta

- 3 A Charta 47. cikkének második bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.”

4 A Charta 48. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„Minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.”

5 A Charta 52. cikkének (3) bekezdése ekként határoz:

„Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben [a Rómában 1950. november 4-én kelt egyezmény; a továbbiakban: EJEE] biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.”

6 A Chartának „A védelem szintje” cím alatti 53. cikke a következőket mondja ki:

„A Charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyeket – saját alkalmazási területükön – az Unió joga, a nemzetközi jog, a tagállamok alkotmányai, illetve az [Európai] Unió vagy a tagállamok mindegyikének részességével kötött nemzetközi megállapodások, így különösen az [EJEE] elismernek.”

A 2002/584 és a 2009/299 kerethatározat

7 A 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

8 A kerethatározat 5. cikkének az eredeti megfogalmazása a következő volt:

„Az európai elfogatóparancsnak a végrehajtó igazságügyi hatóság által történő végrehajtását a végrehajtó tagállam joga az alábbi feltételekhez kötheti:

1. ha az európai elfogatóparancsot az érintett személy távollétében hozott határozatban kiszabott büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, és ha az érintett személyt személyesen nem idézték vagy más módon nem értesítették annak a tárgyalásnak az időpontjáról és helyéről, amely a távollétében hozott határozathoz vezetett, az átadás ahhoz a feltételhez köthető, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság megfelelőnek ítélt garanciát nyújt arra, hogy annak a személynek, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották, lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérni és a bírósági tárgyaláson jelen lenni;

[...]”

- 9 A 2009/299 kerethatározat pontosan meghatározza az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának indokait arra az esetre nézve, ha az érintett személy nem jelent meg a tárgyaláson. Ennek (1)–(4), valamint (10) preambulumbekzdése értelmében:

- „(1) A vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezésében az [EJEE] 6. cikkében előírt, tisztességes eljáráshoz való jog része. A Bíróság kijelentette továbbá, hogy a vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, nem abszolút érvényű, valamint hogy bizonyos körülmények között a vádlott szabad akaratából – kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen – lemondhat az említett jogról.
- (2) A jogerős bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtásáról szóló különböző tanácsi kerethatározatok nem kezelik következetesen az olyan tárgyalást követően hozott határozatok kérdését, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a különbségek megnehezíthetik a jogalkalmazó munkáját, és akadályozhatják az igazságügyi együttműködést.
- (3) [...] A 2002/584/IB kerethatározat [...] lehetővé teszi a végrehajtó hatóság számára, hogy megkövetelje a kibocsátó igazságügyi hatóságtól, hogy megfelelőnek ítélt garanciát nyújtson arra, hogy annak a személynek, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották, lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban perújítást kérni, és az ítélet kihirdetésekor jelen lenni. Annak megítélése, hogy a garancia megfelelő-e, a végrehajtó hatóság feladata, ennél fogva a végrehajtás megtagadásának esetei nehezen meghatározhatóak.
- (4) Ezért egyértelmű és közös okokat kell meghatározni olyan határozatok elismerésének megtagadására, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen. E kerethatározat célja e közös okok meghatározásának pontosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a végrehajtó hatóság a személynek a tárgyalástól való távolmaradása ellenére végrehajtsa a határozatot, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a személynek a védelemhez való jogát. E kerethatározatnak nem feladata szabályozni az ebben megjelölt eredmények eléréséhez használt formákat és módszereket – beleértve az eljárási szabályokat –, ezek ugyanis a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartoznak.

[...]

- (10) Valamely határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen, nem tagadható meg, amennyiben a kitűzött tárgyalás az érintett személy előtt ismert, és őt a tárgyalás során olyan jogi képviselő védte, akit ő erre meghatalmazott, biztosítva azt, hogy gyakorlati és tényleges jogi segítségnyújtásról van szó. Ezzel kapcsolatban nincs jelentősége annak, hogy a jogi képviselőt az érintett személy választotta, hatalmazta meg és fizette, vagy pedig az állam rendelte ki és fizette, feltéve hogy az érintett személy kifejezetten úgy határozott, hogy a tárgyaláson történő személyes megjelenés helyett jogi képviselővel képviselteti magát. [...]
- 10 A 2009/299 kerethatározat 1. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) E kerethatározat célja, hogy erősítse a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogait, megkönnyítse a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, továbbá különösen, hogy javítsa a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését.

(2) E kerethatározat nem érinti [a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtti EU-Szerződés] 6. cikkében biztosított alapvető jogok és jogelvek – ideértve a büntetőeljárás alá vont személyeknek a védelemhez való jogát – tiszteletben tartásának kötelezettségét, és az igazságügyi hatóságok erre vonatkozó kötelezettségeit.”

- 11 A 2009/299 kerethatározat a 2. cikkében eltörölte a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 1. pontját, és ugyanitt az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárást követően hozott határozatokra vonatkozóan egy 4a. cikket vezetett be, amely a következőképpen hangzik:

„(1) A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

a) az érintett személyt kellő időben:

- i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett;

valamint

- ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

vagy

b) az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson;

vagy

c) az érintett személy a határozat kézbesítését, és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet:

- i. egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot;

vagy

- ii. a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;

vagy

d) a határozatot nem kézbesítették személyesen az érintett személynek, de:

- i. az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet;

valamint

- ii. tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.

[...]”

12 A 2009/299 kerethatározat 8. cikkének (1)–(3) bekezdése értelmében:

„(1) A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak 2011. március 28-ig megfeleljenek.

(2) Ezt a kerethatározatot az (1) bekezdésben említett időponttól kell alkalmazni az érintett személy távollétében megtartott tárgyalás során hozott határozatok elismerésére és végrehajtására.

(3) Amennyiben valamely tagállam e kerethatározat elfogadásakor úgy nyilatkozott, hogy alapos oka van feltételezni, hogy az (1) bekezdésben említett időpontig nem tudja teljesíteni a kerethatározat rendelkezéseit, abban az esetben az érintett személy távollétében megtartott tárgyalás során, az adott tagállam illetékes hatóságai által hozott határozatok elismerésére és végrehajtására e kerethatározatot legkésőbb 2014. január 1-jétől kell alkalmazni. [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 13 1996. október 1-jei végzésével az Audiencia Nacional (központi bíróság, Spanyolország) első büntető tanácsa indokoltan minősítette S. Melloni Olaszország részére történő átadását, annak érdekében, hogy ott a Tribunale di Ferrara (Olaszország) által 1993. május 13-án, illetve 1993. június 15-én kibocsátott 554/1993., illetve 444/1993. sz. elfogatóparancsban foglalt cselekmények miatt büntetőeljárás alá vonják. Miután 5 000 000 ESP óvadék ellenében, amelyet másnap átutalt, szabadlábra helyezték, S. Melloni megszökött, és így nem tudták őt az olasz hatóságoknak átadni.
- 14 1997. március 27-i határozatában a Tribunale di Ferrara megállapította S. Melloni távollétét, és elrendelte, hogy az értesítéseket a továbbiakban S. Melloni által korábban kijelölt és a bizalmát élvező védők részére küldjék meg. A Tribunale di Ferrara a 2000. június 21-i, a terhelt távollétében meghozott ítéletével – amelyet később a Corte d’appello di Bologna (Olaszország) 2003. március 14-i ítélete is megerősített – S. Mellonit csődbüntett miatt 10 év szabadságvesztésre ítélte. 2004. június 7-i határozatával a Corte suprema di cassazione (Olaszország) ötödik tanácsa elutasította S. Melloni védői által benyújtott kérelmet. 2004. június 8-án a Corte d’appello di Bologna mellett működő ügyészség kiadta a 271/2004. sz. európai elfogatóparancsot, a Tribunale di Ferrarának a terhelt távollétében meghozott ítéletének végrehajtása érdekében.
- 15 Miután a spanyol rendőrség letartóztatta S. Mellonit, a 6. sz. Juzgado Central de Instrucción (központi nyomozóbíróság, Spanyolország) 2008. augusztus 2-i végzésével úgy határozott, hogy a 271/2004. sz. európai elfogatóparancsral az Audiencia Nacional első büntetőtanácsához fordul.
- 16 S. Melloni tiltakozott az olasz hatóságoknak történő átadása ellen, elsősorban arra való hivatkozással, hogy ő a fellebbezési szakban másik védőt bízott meg, és a korábbi két védőtől visszavonta a meghatalmazást, ennek ellenére az értesítéseket továbbra is ez utóbbiaknak címezték. Másodsorban azt állította, hogy az olasz eljárásjog nem ad lehetőséget jogorvoslatra a terhelt távollétében hozott bűnösséget megállapító ítéletekkel szemben, és hogy emiatt az európai elfogatóparancs végrehajtását adott esetben annak a feltételnek kell alárendelni, hogy az Olasz Köztársaság garantálja az ítélettel szembeni jogorvoslat lehetőségét.
- 17 2008. szeptember 12-i végzésével az Audiencia Nacional első büntetőtanácsa elrendelte S. Melloni olasz hatóságok részére történő átadását a Tribunale di Ferrara által vele szemben mint csődbüntett elkövetőjével szemben hozott bűnösséget megállapító ítélet végrehajtása céljából, megállapítva, hogy nem bizonyítható, hogy az indítványozó által meghatalmazott védők képviselési joga 2001-től megszűnt volna, továbbá megállapítva, hogy az indítványozó védelemhez való jogát tiszteletben tartották, hiszen előzetes tudomása volt a tárgyalás megtartásáról, amely alól önkéntesen vonta ki magát, és bízott meg

két védőt az azon való képviselőnek és védelmének ellátásával, amely védők e minőségükben el is jártak mind első fokon, a fellebbezési szakban és a felülvizsgálati szakban, kimerítve ezzel a jogorvoslati lehetőségeket.

- 18 S. Melloni „recurso de amparó” (alkotmányossági panasz) terjesztett elő a Tribunal Constitucional előtt a szóban forgó végzéssel szemben. Kérelmének alátámasztásaként a spanyol alkotmány 24. cikkének (2) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásból eredő feltétlen követelmények közvetett megsértésére hivatkozott. Szerinte ugyanis oly mértékben megsértették a tisztességes eljárásból eredő jog alapvető tartalmát, ami sérti az emberi méltóságot, mégpedig abból eredően, hogy engedélyezték az olyan államoknak történő átadást, amelyek súlyos bűncselekmények esetén jogilag lehetővé teszik a bűnösséget megállapító ítéletnek a terhelt távollétében történő meghozatalát, azon feltételnek való alárendelés nélkül, hogy az elítélt jogorvoslati kérelmet terjeszthet elő e bűnösséget megállapító ítéletekkel szemben, védelemhez való jogának érvényesítése érdekében.
- 19 2008. szeptember 18-i végzésével a Tribunal Constitucional első tanácsa a „recurso de amparó” elfogadhatónak minősítette, és elrendelte a 2008. szeptember 12-i végzés végrehajtásának felfüggesztését, illetve a 2011. március 1-jei végzésével a Tribunal Constitucional teljes ülése úgy döntött, hogy maga vizsgálja meg e jogorvoslati kérelmet.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2000. március 30-i 91/2000. sz. ítéletében már kimondta, hogy az alapvető jogok kötelező tartalma korlátozottabb olyan esetben, amikor azokat *ad extra* kell alkalmazni, mivel ilyenkor csak a legalapvetőbb és legelemibb követelményeket lehet a spanyol alkotmány 24. cikkéhez kapcsolni, és csak közvetett alkotmányellenesség állapítható meg. Mindazonáltal, e bíróság szerint a tisztességes eljárásból eredő joghoz fűződő követelmények „közvetlen” megsértését képezi – azáltal, hogy oly mértékben sérti a tisztességes tárgyalásból eredő jog alapvető tartalmát, ami sérti az emberi méltóságot – a spanyol bíróságok azon határozata, amellyel engedélyezték az olyan államoknak történő átadást, amelyek súlyos bűncselekmények esetén jogilag lehetővé teszik a terhelt távollétében a bűnösséget megállapító ítélet meghozatalát, azon feltételnek való alárendelés nélkül, hogy a terhelt jogorvoslati kérelmet terjeszthetne elő e bűnösséget megállapító ítéletekkel szemben, védelemhez való jogának érvényesítése érdekében.
- 21 A szóban forgó bíróság emlékeztet továbbá arra, hogy ezen nemzeti ítélkezési gyakorlat alkalmazandó a 2002/584 kerethatározat által bevezetett átadási eljárásokra is, mégpedig két okból. Az első abban áll, hogy az elítélt átadásának feltételhez kötése a tisztességes eljárásból eredő jog alapvető tartalmának velejárója. Ami a második okot illeti, ez arra alapít, hogy a 2002/584 kerethatározat 5. cikke 1. pontjának hatályos szövege rendelkezik arról a lehetőségről, hogy a terhelt távollétében meghozott bűnösséget megállapító ítélet végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása többek között ahhoz a feltételhez legyen kötve „a végrehajtás tagállamának joga szerint”, hogy „a kibocsátó igazságügyi hatóság megfelelőnek ítélte garanciákat nyújt arra, hogy az európai elfogatóparanccsal keresett személynek lehetősége lesz az ügy olyan újratárgyalását kérni, amelynek során a kibocsátó tagállamban biztosítják számára védelemhez való jogát, és azt, hogy a jelenlétében hozzanak ítéletet” (a Tribunal Constitucional 2006. június 5-i, 177/2006. sz. ítélete).
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság végül emlékeztet arra, hogy 2009. szeptember 28-i, 199/2009. sz. ítéletében helyt adott az azon végzéssel szemben előterjesztett „recurso de amparónak” (alkotmányossági panasz), amellyel az Audiencia Nacional engedélyezte az érintett személy Románia részére történő átadását, a terhelt távollétében hozott, 4 év szabadságvesztést kiszabó ítélet végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítése érdekében, anélkül hogy utalt volna azon követelményre, miszerint a szóban forgó bűnösséget megállapító ítéletet felül lehetne vizsgálni. E tekintetben a szóban forgó ítélet elvetette az Audiencia Nacional azon érveit, amelyek szerint a bűnösséget megállapító ítéletet valójában nem a terhelt távollétében hozták, mivel S. Melloni megbízást adott egy ügyvédnek, aki az ő védőjeként meg is jelent a tárgyaláson.

- 23 A Tribunal Constitucional szerint a nehézség abból adódik, hogy a 2009/299 kerethatározat hatályon kívül helyezte a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 1. pontját, és azt egy új 4a. cikkel egészítette ki. Márpedig az említett 4a. cikk nem teszi lehetővé azt, hogy „megtagadják a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson”, amennyiben az érintett „a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott, vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson”. A kérdést előterjesztő bíróság előtti jelen alkotmányossági felülvizsgálat alapjául szolgáló ügyben jegyzi meg ez utóbbi, hogy kiderült, hogy S. Melloni két – bizalmát élvező – ügyvédnek adott meghatalmazást, akiket a Tribunale di Ferrara értesített a tárgyalás kitűzött időpontjáról, tehát arról tudomásuk volt. Az is bizonyításra került, hogy S. Melloni védelmét e két ügyvéd az elsőfokú tárgyaláson, majd ezt követően mind a fellebbezési, mind a felülvizsgálati szakban ellátta.
- 24 A Tribunal Constitucional szerint tehát az a kérdés merült fel, hogy a 2002/584 kerethatározat akadályát képezi-e annak, hogy a spanyol bíróságok S. Melloni átadását a szóban forgó bűnösséget megállapító ítélet felülvizsgálhatóságához kössék.
- 25 Ebben a vonatkozásban a kérdést előterjesztő bíróság elutasítja a Ministerio Fiscal azon érvét, miszerint nincs szükség előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére, mert a 2009/299 kerethatározat időbeli hatályánál fogva nem alkalmazható az alapügybeli jogvitára. Ugyanis, az alapeljárás tárgya szerinte nem annak meghatározása, hogy a 2008. szeptember 12-i végzés sértette-e ezt a kerethatározatot, hanem az, hogy közvetetten sértette-e a spanyol alkotmány 24. cikke (2) bekezdése szerinti tisztességes eljárásból való jogot. Márpedig, ugyanezen kerethatározatot figyelembe kell venni ezen – *ad extra* hatásokkal járó – jog tartalmának meghatározásához, hiszen az az alkotmányosság értékelésének időpontjában az alkalmazandó uniós jog részét képezi. Alkalmazását ezenfelül a nemzeti jognak a kerethatározatokkal összhangban történő értelmezésének elve is megköveteli (lásd a C-105/03. sz. Pupino-ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5285. o.] 43. pontját).
- 26 E megfontolásokra való tekintettel a Tribunal Constitucional úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:
- „1) A 2002/584/IB kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a 2009/299/IB kerethatározattal meghatározott hatályos szövegét úgy kell-e értelmezni, hogy az megakadályozza a nemzeti igazságügyi hatóságokat abban, hogy az ugyanezen rendelkezésben foglalt esetekben az európai elfogatóparancs végrehajtását ahhoz a feltételhez kössék, hogy a kérdéses ítélet felülvizsgálható legyen az átadni kért személy védelemhez való jogának biztosítása érdekében?
- 2) Abban az esetben, ha az első kérdésre igenlő válasz adandó, a 2002/584/IB kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összhangban áll-e a [...] Charta 47. cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jogból és a tisztességes eljáráshoz való jogból, valamint a 48. cikkének (2) bekezdése által biztosított védelemhez való jogból levezethető követelményekkel?
- 3) Abban az esetben, ha a második kérdésre igenlő válasz adandó, a Charta 53. cikkének a 47. és 48. cikkében elismert jogokkal együttes rendszertani értelmezése lehetővé teszi-e a tagállam számára, hogy a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát, magasabb fokú védelmet biztosítva így ezen jogoknak, mint amilyen az uniós jogból fakadna, abból a célból, hogy elkerülje az olyan értelmezést, amely korlátozza vagy sérti valamely, a tagállam alkotmánya által elismert alapvető jogot?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 27 A Bírósághoz észrevételeket előterjesztő egyes érdekelt felek azt állítják, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatatlannak kell tekinteni, mivel a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke időbeli hatályánál fogva nem alkalmazható az alapeljárás tárgyát képező átadási eljárásra. Azzal érvelnek, hogy 2008. szeptember 12., vagyis az az időpont, amikor az Audiencia Nacional a végzésében úgy döntött, hogy átadja az indítványozót az olasz hatóságoknak, korábbi, mint a 2009/299 kerethatározat 8. cikkének (1) bekezdése által 2011. március 28-ban meghatározott átültetési határidő lejárt. Arra is hivatkoznak, hogy az Olasz Köztársaság ezenkívül és mindenesetre élt az ugyanezen 8. cikk (3) bekezdése által biztosított azon lehetőséggel, hogy annak az érintett személy távollétében megtartott tárgyaláson hozott határozatok olasz hatóságok általi elismerésére és végrehajtására történő alkalmazását 2014. január 1-jéig elhalasztja. S. Melloninak a spanyol hatóságok által az olasz hatóságok részére történő átadására tehát továbbra is a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 1. pontja irányadó.
- 28 E tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és hogy a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd különösen a C-78/08-C-80/08. sz., Paint Graphos és társai egyesített ügyekben 2011. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-7611. o.] 30. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 29 A nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciájának vélelmét csak kivételesen lehet megdönteni, ha nyilvánvaló, hogy az e kérdésekkel érintett uniós jogi rendelkezések kért értelmezése semmilyen kapcsolatban sem áll az alapügy tényállásával vagy tárgyával, vagy ha a probléma hipotetikus természetű, illetve ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azon ténybeli és jogi körülmények, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a feltett kérdésekre hasznos módon válaszolhasson (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Paint Graphos és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 31. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 30 A jelen ügyben nem nyilvánvaló, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezése semmilyen kapcsolatban sem áll az alapügy tényállásával vagy tárgyával, illetve azzal, hogy a probléma hipotetikus természetű.
- 31 Ami a szóban forgó kerethatározat 4a. cikkének időbeli hatályát illeti, emlékeztetni kell arra elsősorban, hogy maga a 2009/299 kerethatározat 8. cikke (2) bekezdésének szövege mondja ki azt, hogy 2011. március 28-tól „[...] kell alkalmazni az érintett személy távollétében megtartott tárgyalás során hozott határozatok elismerésére és végrehajtására”, anélkül hogy bármiféle különbséget tenne az ezen időpontot megelőzően vagy azt követően hozott határozatok között.
- 32 A szó szerinti értelmezést az is alátámasztja, hogy mivel a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének rendelkezéseit eljárási szabályoknak kell tekinteni (lásd értelemszerűen a C-361/02. és C-362/02. sz., Tsapalos és Diamantakis egyesített ügyekben 2004. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2004., I-6405. o.] 20. pontját, valamint a C-296/08. PPU. sz. Santesteban Goicoechea ügyben 2008. augusztus 12-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6307. o.] 80. pontját), azokat alkalmazni kell az alapügy tárgyát képező, még mindig folyamatban lévő átadási eljárásra. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az eljárási szabályokat általában a hatálybalépésükkor folyamatban lévő jogvitákra is alkalmazni kell, ellentétben az anyagi jogi szabályokkal, amelyeket általában úgy kell értelmezni, hogy a hatálybalépésük előtt keletkezett helyzetekre nem vonatkoznak (lásd különösen a 212/80-217/80. sz., Meridionale Industria Salumi és társai egyesített ügyekben 1981. november 21-én hozott ítélet

[EBHT 1981., 2735. o.] 9. pontját, a C-467/05. sz. Dell’Orto-ügyben 2007. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5557. o.] 48. pontját, és a fent hivatkozott Santesteban Goicoechea ügyben hozott ítélet 80. pontját).

- 33 Másodsorban az, hogy az Olasz Köztársaság élt a 2009/299 kerethatározat 8. cikkének (3) bekezdése által biztosított azon lehetőséggel, hogy annak az érintett személy távollétében megtartott tárgyaláson hozott határozatok olasz hatóságok általi elismerésére és végrehajtására történő alkalmazását 2014. január 1-jéig elhalasztja, nem vonja maga után a jelen előzetes döntéshozatalra utalás elfogadhatatlanságát. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy a Spanyolország által ratifikált nemzetközi egyezmények értelmében a spanyol alkotmányban elismert alapvető jogok értelmezése érdekében a kérdést előterjesztő bíróság figyelembe kívánja venni az uniós jog megfelelő rendelkezéseit az ezen alkotmány 24. cikke (2) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog alapvető tartalmának meghatározásához.
- 34 A fenti megfontolások összességére tekintettel a Tribunal Constitucional előzetes döntéshozatal iránti kérelmét elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

Az első kérdésről

- 35 A Tribunal Constitucional az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság az e rendelkezésben említett esetekben a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítését attól a feltételtől teszi függővé, hogy a terhelt távollétében hozott büntető ítélet a kibocsátó tagállamban felülvizsgálható legyen.
- 36 Emlékeztetni kell arra, hogy a szóban forgó kerethatározatnak az a célja, amint az többek között az 1. cikke (1) és (2) bekezdéséből, valamint az (5) és (7) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a tagállamok közötti többoldalú kiadatási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntető ítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén nyugvó átadásának rendszerével váltsa fel (lásd a C-396/11. sz. Radu-ügyben 2013. január 29-én hozott ítélet 33. pontját).
- 37 A szóban forgó 2002/584 kerethatározat célja ily módon az elítéltek vagy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak átadásának új, egyszerűsített és hatékonyabb rendszerének bevezetése útján az igazságügyi együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása annak érdekében, hogy elősegítse az Unió azon célkitűzésének elérését, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének azon nagyfokú bizalomra épülő térségévé váljon, amelynek a tagállamok között fenn kell állnia (a fent hivatkozott Radu-ügyben hozott ítélet 34. pontja).
- 38 A 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok főszabály szerint kötelesek végrehajtani az európai elfogatóparancsot. Ezen kerethatározat rendelkezései értelmében ugyanis a tagállamok az európai elfogatóparancs végrehajtását kizárólag a kerethatározat 3. cikkében felsorolt kötelező megtagadási okok, valamint a 4. és 4a. cikkében felsorolt mérlegelhető megtagadási okok esetében tagadhatják meg. Ezenkívül a végrehajtó igazságügyi hatóság az európai elfogatóparancs végrehajtását kizárólag a szóban forgó kerethatározat 5. cikkében meghatározott feltételektől teheti függővé (a fent hivatkozott Radu-ügyben hozott ítélet 35. és 36. pontja).
- 39 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a jelen kérdés tárgyát képező hatályának meghatározása érdekében azt nyelvtani, rendszertani és teleológiai szempontból kell megvizsgálni.

- 40 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének szövegéből az következik, hogy az a szabadságvesztéssel járó büntetések és szabadságelvonással járó intézkedések végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancsok teljesítése megtagadásának egy fakultatív okáról rendelkezik, ha az érintett nem volt személyesen jelen a határozat meghozatalához vezető tárgyaláson. E lehetőséghez azonban négy olyan kivétel társul, amely esetén a végrehajtó igazságügyi hatóság nem tagadhatja meg a szóban forgó európai elfogatóparancs teljesítését. Ebből eredően ezen 4a. cikk (1) bekezdése ebben a négy esetben megakadályozza a végrehajtó igazságügyi hatóságot abban, hogy a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy az ítélet felülvizsgálható legyen a jelenlétében.
- 41 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének egy ilyen szó szerinti értelmezését alátámasztja ezen rendelkezés szerkezetének vizsgálata. A 2009/299 kerethatározat célja egyrészt az, hogy hatályon kívül helyezze a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének azt az 1. pontját, amely bizonyos körülmények között lehetővé tette, hogy a terhelt távollétében kiszabott büntetés végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítését attól a feltételtől tegyék függővé, hogy a kibocsátó tagállamban biztosított legyen az ügy újratárgyalása az érintett személy jelenlétében, másrészt pedig, hogy ezt a rendelkezést a 4a. cikkel váltsa fel. Ezentúl ez utóbbi szűkíti egy ilyen elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának lehetőségeit, amennyiben meghatározza – amint arra a 2009/299 kerethatározat (6) preambulumbekzdése utal – „azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg olyan határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen”.
- 42 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése különösen az a) és b) pontban lényegében azt mondja ki, hogy amennyiben a távollétében elítélt személy a kitűzött tárgyalásról kellő időben tudomást szerzett és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet, vagy a kitűzött tárgyalás ismeretében a védelem ellátásával jogi képviselőt hatalmazott meg, akkor a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles ezt a személyt átadni, mégpedig oly módon, hogy ezen átadás nem függ attól a feltételtől, hogy a kibocsátó tagállamban biztosított legyen az ügy újratárgyalása az érintett személy jelenlétében.
- 43 A szóban forgó 4a. cikk ilyen értelmezését az uniós jogalkotó által kitűzött célok is alátámasztják. A 2009/299 kerethatározatnak mind a (2)–(4) preambulumbekzdéséből, mind az 1. cikkéből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó ennek elfogadásával azt kívánta elérni, hogy megkönnyítse a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, elősegítve a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését az olyan határozatok elismerésének megtagadása okainak összehangolása útján, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen. Amint azt különösen a (4) preambulumbekzdés hangsúlyozza, az uniós jogalkotó ezen közös okok meghatározása útján azt kívánta a végrehajtó igazságügyi hatóság számára lehetővé tenni, hogy „a személynek a tárgyalástól való távolmaradása ellenére végrehajtsa a határozatot, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a személynek a védelemhez való jogát”.
- 44 Amint a főtanácsnok az indítványának 65. és 70. pontjában arra hivatkozott, az uniós jogalkotó által választott azon megoldás, amely abból áll, hogy kimerítő jelleggel felsorolja azokat az eseteket, amikor a terhelt távollétében meghozott határozat végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítését olyannak kell tekinteni, amely nem sérti a védelemhez való jogot, összeegyeztethetetlen azon lehetőség fenntartásával, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság e parancs teljesítését attól a feltételtől teheti függővé, hogy a szóban forgó, bűnösséget megállapító ítélet az érintett védelemhez való jogának biztosítása érdekében felülvizsgálható legyen.
- 45 Ami a kérdést előterjesztő bíróság azon érvelését illeti, miszerint az EUSZ 6. cikkben szereplő azon alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség megengedi a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak az európai elfogatóparancs teljesítésének megtagadását, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésében említett azon esetekben is, amikor az érintett

személy nem kérheti az ügy újratárgyalását, ki kell emelni, hogy ezen érvelés valójában a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének az Unió jogrendje által védett alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségének megkérdőjelezéséhez vezet, ami pedig a második kérdés tárgyát képezi.

- 46 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság az e rendelkezésben említett esetekben a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítését attól a feltételtől teszi függővé, hogy a terhelt távollétében hozott büntető ítélet a kibocsátó tagállamban felülvizsgálható legyen.

A második kérdéstről

- 47 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével lényegében arra kéri a Bíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összeegyeztethető-e a Charta 47. cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jogból és a tisztességes eljáráshoz való jogból, valamint a 48. cikkének (2) bekezdése által biztosított védelemhez való jogból levezethető követelményekkel.
- 48 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése értelmében az Unió elismeri a Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket, amely Charta „ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések”.
- 49 Ami a Charta 47. cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jog és a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a 48. cikkének (2) bekezdése által biztosított védelemhez való jog hatályát illeti, pontosítani kell, hogy bár a terheltnek az eljárásban való személyes részvételhez való joga a tisztességes eljáráshoz való jog alapvető részét képezi, ez nem abszolút jog (lásd különösen a C-619/10. sz. Trade Agency ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 52. és 55. pontját. A terhelt önszántából – kifejezetten vagy hallgatólagosan – lemondhat erről azzal a feltétellel, hogy a lemondásnak minden kétséget kizáróan bizonyítottnak kell lennie, és azt legalább a súlyának megfelelő biztosítékok minimumának kell öveznie, illetve az nem sérthet semmilyen fontos közérdeket. Különösen nem állapítható meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, ha jöllehet a terhelt nem jelent meg személyesen, a kitűzött tárgyalás helye és ideje az érintett személy előtt ismert volt, és őt a tárgyalás során olyan jogi képviselő védte, akit ő erre meghatalmazott.
- 50 A Charta 47. cikkének és 48. cikke (2) bekezdésének ilyen értelmezése összhangban áll az EJEE 6. cikke (1) és (3) bekezdésében biztosított jogok tekintetében az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata által elismert hatályával (lásd különösen az EJEB, 2001. június 14-i Medenica kontra Svájc ítéletet [20491/92. sz. kereset], 56–59. §; a 2006. március 1-jei Sejdovic kontra Olaszország ítéletet [56581/00. sz. kereset], Ítéletek és Határozatok Tára 2006-II, 84., 86. és 98. §; valamint a 2012. április 24-i Haralampiev kontra Bulgária ítéletet [29648/03. sz. kereset] 32. és 33. §).
- 51 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a személyesen jelen nem lévő személy ellen lefolytatott tárgyalást követően hozott határozatok végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancsok teljesítésére vonatkozó feltételeknek a 2009/299 kerethatározat által megvalósított összehangolása arra irányul, amint azt az 1. cikke meghatározza, hogy erősítse a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogait, és elősegítse a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését.
- 52 Így a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése az a) és b) pontjában meghatározza azokat a feltételeket, amelyek esetén úgy tekinthető, hogy az érintett önként és minden kétséget kizáróan lemondott a tárgyalásán való részvételről, és így a távollétében elítélt személy büntetésének végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítése nem tehető attól a feltételtől függővé, hogy a kibocsátó tagállamban biztosított legyen az ügy újratárgyalása az érintett személy jelenlétében. Erről van szó akkor, ha – amint azt az (1) bekezdés 1) pontja említi – az érintett személy személyesen nem volt jelen a tárgyaláson, jöllehet személyesen idézték vagy tájékoztatták a tárgyalás

kitűzött időpontjáról és helyéről, vagy ha – amint ugyanezen bekezdés b) pontja említi – az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében döntött úgy, hogy ügyvéddel képviselteti magát, ahelyett hogy személyesen jelenne meg a tárgyaláson. Ami a szóban forgó (1) bekezdés c) és d) pontját illeti, ez azokra az esetekre terjed ki, amikor a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles végrehajtani az európai elfogatóparancsot, jóllehet az érintett személynek joga van az ügy újratárgyalását kérni, mivel a szóban forgó elfogatóparancs megjelöli vagy azt, hogy az érintett személy nem élt a per újratárgyalásának lehetőségével, vagy pedig azt, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról.

- 53 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem sérti sem a Charta 47. cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jogot és a tisztességes eljáráshoz való jogot, sem pedig a 48. cikkének (2) bekezdése által biztosított védelemhez való jogot.
- 54 A fenti megfontolásokból az következik, hogy a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összhangban áll a Charta 47. cikkéből és 48. cikkének (2) bekezdéséből eredő követelményekkel.

A harmadik kérdésről

- 55 A harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Charta 53. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az lehetővé teszi a végrehajtó tagállam számára, hogy a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó tagállamban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát, abból a célból, hogy elkerülje az alkotmánya által biztosított, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog megsértését.
- 56 Ebben a vonatkozásban a kérdést előterjesztő bíróság először azt az értelmezést vette figyelembe, amely szerint a Charta 53. cikke általános jelleggel lehetővé teszi a tagállam számára, hogy az alapvető jogoknak az alkotmánya által biztosított védelmi szintjét alkalmazza, ha ez a szint magasabb, mint ami a Chartából következik, és adott esetben akadályozza meg az uniós jogi rendelkezések alkalmazását. Egy ilyen értelmezés a tagállam számára lehetővé tenné többek között azt, hogy a terhelt távollétében meghozott ítélet végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítését olyan feltételektől tegye függővé, amelyek a tagállam alkotmánya által elismert alapvető jogokat korlátozó vagy ezeket sértő értelmezés elkerülésére irányulnak, jóllehet a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése az ilyen feltételek alkalmazását nem teszi lehetővé.
- 57 A Charta 53. cikkének ilyen értelmezése nem fogadható el.
- 58 A Charta 53. cikkének ilyen értelmezése ugyanis sértené az uniós jog elsőbbségének elvét, amennyiben lehetővé tenné valamely tagállam számára, hogy megakadályozza a Chartával teljes összhangban álló uniós jogi aktusok alkalmazását, ha azok nem tartják tiszteletben az ezen tagállam alkotmánya által biztosított alapvető jogokat.
- 59 Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy az uniós jog elsőbbségének elve értelmében, amely az uniós jogrend lényeges jellemzője (lásd az 1991. december 14-i, 1/91. sz. véleményt [EBHT 1991., I-6079. o.] és a 2011. március 8-i, 1/09. sz. vélemény [EBHT 2011., I-1137. o.] 65. pontját), az, hogy egy tagállam nemzeti jogi – akár alkotmányi szintű – rendelkezésekre hivatkozik, nem befolyásolhatja az uniós jog által ezen tagállam területére kifejtett hatást (lásd ebben az értelemben többek között a 11/70. sz. Internationale Handelsgesellschaft ügyben 1970. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1970., 1125. o.] 3. pontját és a C-409/06. sz. Winner Wetten ügyben 2010. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-8015. o.] 61. pontját).

- 60 A Charta 53. cikke kétségtelenül megerősíti, hogy amennyiben egy uniós jogi aktus nemzeti végrehajtó intézkedéseket tesz szükségessé, akkor a nemzeti hatóságok és bíróságok továbbra is az alapvető jogok védelmének nemzeti szintjét alkalmazhatják, feltéve hogy ennek alkalmazása nem sodorja veszélybe a Charta által meghatározott és a Bíróság által értelmezett védelmi szintet, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát.
- 61 Mindazonáltal, amint az a jelen ítélet 40. pontjából kitűnik, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem biztosítja a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy egy európai elfogatóparancs végrehajtását megtagadják, amennyiben az érintett személyre az e rendelkezésben felsorolt négy eset valamelyike vonatkozik.
- 62 Emlékeztetni kell egyébiránt arra, hogy a 2002/584 kerethatározat fent hivatkozott rendelkezését beillesztő 2009/299 kerethatározat elfogadásának az a célja, hogy kiküszöbölje az érintett személy távollétében megtartott tárgyalás során hozott határozatok kölcsönös elismerésének azon nehézségeit, amelyek az alapvető jogoknak az egyes tagállamokban eltérő védelméből erednek. Ennek érdekében ez a kerethatározat összehangolja a személyesen jelen nem lévő személy ellen lefolytatott tárgyalást követően hozott ítélet végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítésére vonatkozó feltételeket, amely összehangolás a tagállamok összessége által elért konszenzust tükrözi az uniós jog szintjén a távollétükben elítelt és európai elfogatóparancs hatálya alatt álló személyeket megillető eljárási jogoknak tulajdonítandó hatály terén.
- 63 Következésképpen, ha egy tagállam a Charta 53. cikkére hivatkozhatna annak érdekében, hogy a távollétében elítelt személy átadását ahhoz a 2009/299 kerethatározat által meg nem határozott feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát abból a célból, hogy elkerülje az alkotmánya által biztosított, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog megsértését, akkor ez az alapvető jogoknak az ezen kerethatározatban meghatározott védelmi szintje egységességének megkérdőjelezéséhez, az e kerethatározat által elősegítendő bizalomvédelem és kölcsönös elismerés elvének sérelméhez, következésképpen a szóban forgó kerethatározat hatékonyságának veszélyeztetéséhez vezetne.
- 64 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 53. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a végrehajtó tagállam számára, hogy a távollétében elítelt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát, abból a célból, hogy elkerülje az alkotmánya által biztosított, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog megsértését.

A költségekről

- 65 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A személyek eljárási jogainak megerősítéséről, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság az e rendelkezésben említett esetekben a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása**

érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítését attól a feltételtől teszi függővé, hogy a terhelt távollétében hozott büntető ítélet a kibocsátó tagállamban felülvizsgálható legyen.

- 2) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összhangban áll az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkéből és 48. cikkének (2) bekezdéséből eredő követelményekkel.
- 3) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 53. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a végrehajtó tagállam számára, hogy a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát, abból a célból, hogy elkerülje az alkotmánya által biztosított, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog megsértését.

Aláírások